

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за чл. рік . . . 20 кор.
 за пів року . . . 10 кор.
 за чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 170 пер.

За границею:

ціль рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для
 крім неділь і руских свят
 о 5½ год. пополуни.

Реданція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під
 ч. 1. п. Дамбровського (Хорун-
 цини). Експедиція місцевя
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше
 напередє застережене.—
 Рекламції неопечатаніє
 вільні від порта. — Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Розправа над наглими внесеннями в справі галицьких виборів.

(Конець.)

«Neues Wiener Tagblatt» присвячує демонстрації руских послів вступну статю п. н. «Ein gesungener Protest»:

«Вчора ми бачили найбільш несподівану й найбільш незвичайну сцену з усього того, що коли-небудь відігралося в австрійськїм парламенті! Якже до сього прийшло? Попробуємо схопити образ палати в хвилині перед тим, заки прийшов ошоломлюючий зворот: Густо заповнені всі лавки, всі міністри присутні, в галеріях повно. Сема година вечером. Президент сам піддав під головування наглічї внесення про «вибори в Галичині». Наглість упадає. Наглість першого внесення та всіх дальших. Усе те доконує ся розмірно зовсім супокійно, зовсім по регулімїну. Гляньмо на групи; бачимо християнських суспільників, Поляків, Чехів та німецько-національний союз, як они згідно голосують проти наглости, — значить, не повстали із місць, — бачимо, як за наглостию підносять ся соціальні демократи, Русини, чеські радикали, польські людовці, незалежні соціалісти та послї др. Лехер, барон Гок, др. Куранда, др. Офнер і др. Редліх. Се кождий бачить, у кождї в наклїн і охота снувати політичні думки, той над сим задумує ся. Вже галерії готують ся до виходу, бо наближає ся кінець засіданя, отже знані, звичайні формальности, що не будять нічиєї цікавости, не представляють нічого займавого. Президент др. Вайскірхнер віддає голос провідникови Поляків, послонї дрови Дулембі. Він піднімає ся та промовляє виразним голосом, що его зовсім докладно чути, бо палата є вповні спокійна: «Я попросив о слово, щоби поставити запитанє до пана президента. На останніх засіданях палати відіграли ся сцени, які кождого прихильника парламентаризму й свободи слова...»

«І тепер коїть ся щось несподіване. Щось ошоломлююче. Щось чудне, як хочете. Мов оден муж повстають рускі послї. П. Василько дає знак і — піднімаєть ся спів... Спершу несміло. Далі тонів прибуває; могутнійше гомонять голоси — хорал повними акордами лунає по салї. Широко, могутно. Навіть хто не розуміє ні одного слова з тексту, знає, що се гимн. І палата сидить спокійно й тихо. Се прийшло так нагло, що в першїй хвилї ніхто не стямив ся,

що се значить; так ненадійно, що ніхто не в силї рішити ся на якесь діло. Що співають рускі послї? Се національний гимн: «Ще не вмерла Україна». — Се захоплююча, розбурхуюча нерва, могутча пісна. Все слухає.

«До котрої би національности слухач себе й причислив, усякому ясно, що се мусить бути українська Марселєза. Бо в одушевленю, з набожністю, в випростованїй позиції співають рускі послї свою пісню. Посол др. Трильовский, величній муж із ясним заростом, дає такт. Аж тут нагло завважуємо инший ритм. Роздає ся «Не пора». Твір д-ра Івана Франка. Божва пісня Русинів. Дика. Военний пеан. Тай палата здригає ся нервовим рухом. Драматичний епізод, спів, дістає політичний характер. Міністри повстають із своїх місць та скорим кроком виходять із салї. В лївому боці палати, там де сидять християнські соціали, та серед польських лавок повстає неспокій. Богато біжить до виходу. — А пісня могутчо, сильно, повним звуком далї гомонить. — Др. Люеґер дає знак та послї, з котрих деякі вже пробували перебити пісню окликами, успокоюють ся. Здержуючи віддих, у напруженю глядять галерія на салю. Все тихо вслухує ся в пісню. Прогомонює останній тон, Русини сїдають на свої місця. Президент дзвонить та др. Дулемба кінчить свою промову...»

«Що се було? Що значить той рух? Який є політичний, актуальний текст сего хорowego співу? Чи той політично-парламентарно-національний гимн увїде в урядовий протокол засіданя? Не вже треба сим зазначити нову форму обструкції? Мимоходом кажучи, була би она в кождїм разї симпатичнійша, ніж концерти з ударами пультів та вправи парламентарив у свистаню й барабаненю лініями, як се колись бувало. Вчора говорили про відспівану реплїку, про протест в акордах, про музикальну демонстрацію? на всякий випадок була се найдивнійша новість, яку можна собі придумати, видовище, що зістане ся незабутнім усім глядачам і слухачам. Се було наскрізь незвичайне видовище, що безоглядно підпаде під драконський осуд параграфів регулімїну, всеж таки, в сумі оно було зворушаючим видовищем, таким самим, як — коли в грецькій драмі або в «Судженїй з Мессини» після пристрасних перепалок впадає хор та заповнює простір своєю простою мудрістю приповідок. Тай потім перенесло ся зворушенє до кульоарів. Оден із руских послів голосно й енергічно проголосив

діло своїх товаришів як співаний протест та назвав важким схибленем тих німецьких послів, котрі в злуці з Поляками віддали свої голоси проти наглости внесенє у справі галицьких виборів; Русини ж — казав він — в охороною й підпорою Німців на Сходї. Се була політична пісня, що її вчора проспівали. Нова народна палата є безсумнівно оригінальна, се мусимо сконстатувати, хоча — як на сю хвилю — ще хибує даних, аби обхопити оком усі послїдовности вчерашної події. Може драматично-музикальний епізод не має взагалї ніяких політичних наслідків. Може се тільки естетична признака того, як богато темпераменту вїшло в нову палату; так богато сили нервів і енергії, що політичні й національні почуваня хапають ся кождого способу для вияви себе в ділі, та ніякого святаго про се не питають, чи спосіб відповідає регулімїнови, чи ні. Нинї має слово тільки літописець, історик обичаїв; історик і політик що йно пізнїйше спізнає, чи музикальний епізод учерашнього дня був чимось більше ніж самим тільки епізодом».

Але инакше оцінює сю демонстрацію орган міністерства заграничних справ, котрий звичайно читає монарх. Згадавши про демонстраційний вихід міністрів, пише сей дневник: «Позісталі послї звернули ся до Русинів з окликами, котрими їм докоряли невідповідним і поважних парламентарив недостойним поступком. Сю похибку Русинів тим труднійше зрозуміти, що виборча реформа хоч не здійснила всіх їх домагань, всеж таки значно скріпила їх ряди і зробила їх поважною групою, котра може в рамках парламентарного ладу себе виявити. Русини задають найтяжшїй удар своїм національним інтересам, наколи провинюють ся проти власної політичної репутації і поваги посольської палати.»

Подібно висловлює ся Wiener Allg. Ztg. близька теперішньому міністерству, і звернувши бачність на відносини на Україні, кінчить свої замітки так: «Австрійські Русини мають обезпечену національну свободу і нічого не спїняє їх виявляти свою індивідуальність національну — навіть регулімін палати посольської, позаяк вчора позволено їм до волї виспівати ся».

Перед редактором Fremdenblatt-у

жалував ся голова руского клубу, що Німці так неприхильно прийняли їх спів. »Оден з німецьких послів, говорив він, сказав мені: »Die Ruthenen haben heute das Totenlied auf ihre parlamentarische Reputation gesungen«, а ми думаємо, що краще буде співати, як кричати, тупати ногами і бити в пульті. Колиж Русинів роздратують Поляки, тоді мимохідь тиснуть ся на уста сі слова, котрі містять ся в руских вольнодумних піснях. Сего не заперечать також Поляки, що не дійшло було до сеї демонстрації, що ніхто був би не протестував проти висліду голосованя наднаглостю внесень, наколиб Поляки були не виступили при кінці із своїм протестом».

Але не лише півурядові дневники осуджують сю демонстрацію, а також соціалістична Arbeiter Ztg., на котру так радо звичайно покликували ся наші націонал-демократи (сим разом не навели єї голосу) відозвала ся ось як про сю подію: »Ob diese Demonstration hier am Platze war und ob gerade diese Art der Demonstration glücklich gewählt war, ist freilich mehr als zweifelhaft».

Так само »Narodni Listy«, з котрих звичайно подавали виїмки наші націонал-демократи (сим разом того також не вчинили), пишуть ось що про сю подію:

»На жаль треба сказати, що не співано гарно. Голоси не були гарні, а крім того спів був фалшивий. Але та демонстрація зробила сильне вражінє в палаті. Було се більше як демонстрація. Був се якийсь рід терору. Було се змаганє, приневолити до мовчанки противника. З того самого поводу, зза котрого осуджуємо виступ Всенімців проти руского сьвященника (Вольф і товариші не хотіли дозволити о. Давидякови промовляти по руски — Ред. Русл.), осуджуємо також почин Русинів проти Поляка, хоч маємо горячі симпатії народні і політичні для руского народу. Се все одно, чи заглушує ся бесідника криком чи співом. Се жалка проява в новій палаті, чи то не допускає ся до слова соціал-демократа, чи Русина, чи кого иншого, щоби лише противника свого заглушити. Се не згідне ані зі свободою слова, ані з парламентаризмом».

Нам здає ся, що руским послам повинно найбільш залежати на тім, щоби державна рада могла правильно функціонувати, щоби Русини мали отвертою ту мовницю, з котрої можуть промовляти про свої потреби народні і домаганя і про свої кривди. Коли н. пр. Чехам може навіть залежати на тім, щоби віденський парламент центральний зробити неможливим, а все перенести до чеського союму, то для Русинів як раз має велику вагу і значінє, удержати діяльність державної ради. Тимто всякі змаганя, котрі спивають яким небудь способом свободу розправ і діяльність парламенту, вважаємо некорисним і сим разом годимо ся навіть з поглядом Arbeiter Ztg.

Доля наших емігрантів

на основі відчиту д-ра Леопольда Кара, виголошеного на заг. зборах австрійських економістів у Відні (15. січня 1907).

Від редакції.

Доля наших переселенців заслуговує на се, щоби наші народолюбці заняли ся ретельно сею справою. Але щоби зрозуміти, як взяти ся до сеї справи, треба також передовсім пізнати всі відносини еміграції і задля того подаємо годовну основу із знаменитого відчиту визначного суспільного письменника д-ра Кара, котрий перед трема роками видав цінні Studya Społeczne (звертаємо на се увагу наших земляків).

Еміграція — се у всесвітній історії зовсім нова проява, а цілею єї: у права нових мільонів гектарів землі, якої доси не ткнула еще людська рука. Але не жадоба золота гонить великі маси славянських і італійських робітників за Океан. Виганяє їх там з родинної землі біда і недостаток та бажанє лучших житєвих умовин. Що раз то менша плодovitість європейської землі, без перестанку управляваної від соток літ, неможність затруднити цілої армії зарібників домашнім промислом, все те приневолює сотки тисячів людей глядіти лучшої долі в заморських землях Канади, Аргентини, Бразилії, Зєдинених Держав північної Америки і т. д.

Дослідник еміграції повинен звернути увагу на три стадії. Наперед повинен заняти ся дослідом причин еміграції, а іменно дослідом економічного положеня емігрантів, стану рільництва і промислу, політичних відносин, військових приписів в їх вітчизні, повинен звернути бачність на недовіре, з яким емігранти відносять ся до правительственных чинників, на низькі часом політичні міри тих же, на тайпу агітацію агентів і підагентів та заморських правительств, на ті нечувані користи, які они і особи, що стоять з ними в звязи, тягнуть із сеї еміграції (нпр. скуповуваня і виарендуваня ґрунтів за безцін, обманчива виміна гроший ітд).

Дальше мусить ся звернути увагу на саму подорож емігрантів від хвилі зложєня завдатку на корабельну карту аж до хвилі причалєня до пристани, на контрольні і збірні стації на всілякі напрями і товариства морської плавби, на ціни перевозу, на санітарно-поліційну контролю і духовну опіку в пристанях, на час вижиданя (з чийої вини і на чий кошт) і галі для емігрантів, на харч і обходженє з емігрантами на кораблі, на протяг перевозу, на перевозових комісарів і духовників на кораблі.

Дальше повинен звернути увагу на еміграційне законодавство в краях, до яких звернена еміграція, особливо на услівя допущєня до виходу на беріг, на контролю емігрантів в заморських краях під зглядом статистичним, санітарно-поліційним і економічним, на можність участі в тім властей родинного краю емігрантів, на завязанє бюр посередництва праці і будованя домів для емігрантів, на законодавство для колонізації і охо-

рони робітників, на клімат, середники комунікаційні, а не менше на всі инші услівя економічного добробиту і національної єдності емігрантів між собою в самим краю, призначенім на еміграцію, як також на услівя їх економічних і національних відносин до співплеменників в родиннім краю.

Крім сего годить ся ще в краях, в яких проявляєсь значна континентальна і часова еміграція робітників (Італія, Польща, Галичина) звернути на неї пильну увагу зі становища інтересів тих емігрантів з огляду на угоди, які они заключають, на особи, які запевняють їх додержанє, як рівнож на діяльність посередників, агентів і публичних бюр посередництва праці.

Зарівно при заморській, як і при континентальній, то є при колонізаційній і часовій еміграції, треба взяти на згляд обсяг діланя і обовязки конзулятів зглядом емігрантів, а також призначенє спеціальних перевозових і еміграційних комісарів зі сторони властей краю родинного, а вкінци задачі народних і правноохоронних говаристів, які годилоб ся закладати в краях, куди звернена еміграція.

Число емігрантів з Австро-Угорщини до Зєдинених Держав півн. Америки виносило вже в 1903 р. над 200.000 людей, а в р. 1905 підскочило вже над 275.000. Число емігрантів з Росії (яка, подібно Австрії, не має осібногo законодавства для еміграції) виносило 1905 р. над 184.000. Коли Німеччина від 1897 р. має еміграційний закон, коли навіть маленька Швайцарія, Бельгія, а від довшого протягу літ і Франція, мимо меншого числа емігрантів, Італія, а навіть сама Угорщина в артикулі IV. уставу з р. 1903 мають приписи для урегулюваня еміграційного питаня, є Австрія і Росія одинокими європейськими державами, які сю справу занедбують.

Загальне число австрійських емігрантів до Зєдинених Держав в 1905 р. виносило 111,990, з сего 14.473 Русинів, 11.757 Чехів, 50.785 Поляків. Словінців wraz з Хорватами (зачислєніми до Уґрів) емігрувало 35.104. З Угорщини було 162.703 емігрантів, з сего 52.368 Словаків, 35.104 Хорватів і Словінців (разом з австрійськими Словінцями), 7.261 Румунів, 2.579 угорських Сербів. (В статистиці з Угорщини нема Русинів. Чи не вчислено їх, як звичайно, до Словаків? Ред. Русл.) — Крім сего разом з Австрією і Угорщиною виемігрувало 17.352 Жидів.

Згадаємо тут про деякі внесєня в тій справі поставлені послами до державної ради, а також про правительственні предлоги. В р. 1897 опубліковано 27. січня в »Вістнику законів держ.« т. зв. »lex Piniński«, звернений проти вербованя емігрантів брехливими способами і взагалі проти неуправнєних еміграційних агентів, 14. грудня 1898 інтерпелював правительство посол Барвіньський що до діяльности еміграційних агентів, »які у східній Галичині ведуть своє ремесло і від трєх років агітують за Бразилією, від двох за Канадою«. Престольна бесіда з 1897 і 4. лютого 1901 р. заповідає проєкт закона

еміграційного. 24. цвітня 1901 р. жадував ся пос. Барвіньський на «несумлінну агітацію еміграційних агентів, які в Галичині і на Буковині спонукують продажу ґрунтів за безцін навіть між маючими селянами. 4. червня 1901 р. заявив пос. Пігуляк, що в наслідок громадної еміграції селян грозить Буковині фінансова катастрофа і домагав ся утворення фонду 2,000,000 К в цілях визволення селян з рук лихварів і піддержання задаткових кас системи Райфайзена, а також для скуповання землі в краю і внутрішньої колонізації. Пос. Ліхт поставив 18. грудня 1902 р. спільно з послами Тамбозім, Новаком, Шіленім, Стояном, Барвіньским, Шустершичом і Вуковичом внесенє в справі еміграційного закону, статистики емігрантів і т. д. Вкінці правительство предложило довго ожиданий проєкт закону, який був предметом нарад 26—28. червня 1905 р. на позапарламентарній анкеті, про що буде мова нижше.

Вже давніше ставлено еміграції всякі можливі перепони, домагано ся пропусток (паспортів), обжаловувано емігрантів о дезерцію, а агентів о недозволєну агітацію і потягано до одвічальності. В Австрії існують концесіоновані бюра подорожий і товариство морської плавби; хто такої концесії не має, а мимо сего займає ся еміграційними інтересами, сей переступає не лише промисловий закон, але також карний закон і на основі § 1. закона з 21. січня 1897 р. ч. 27. „Вісника зак. держ.“ підпадає арештові від 8 днів до 6 місяців. В сей спосіб створено для щасливиших підприємців простий монопол. Ся метода остала одначе без результату, бо еміграція найшла собі інші тайні нелегальні дороги і ширила ся дальше в цілій повноті.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Самсона; римо-кат.: Амалії. — В четвер: руско-кат.: Кира і Йоана безс.; римо-кат.: Пелатії муч.

— **Напасти „Галичанина“.** Нема майже тижня, щоби не появила ся в „Галичанин“ якась напасть на станиславівського Владика, Преосв. д-ра Хомишана. В останнім числі (ч. 141) у вступній статії „Отъ головы рыба воняетъ“ негодує „Галичанинъ“, що Преосв. Владика посмів зсупендувати пароха Ляцкого шляхотского о. Йосифа Кустиновича „Галичанинъ“ подає ось які причини сеї суспензії. До ерекціональної землі належить гарний, добре загосподарований ліс. План господарки затверджений давно властями. Єго придержує о. Кустинович і завна веде лісне господарство. В р. 1905 проєкт о. Кустинович одному лісному промисловцеві секцією ерекціонального ліса, що принадала на сей рік до вирубу. Коли промисловець взяв ся до роботи, значна часть мешканців Ляцкого „предвкусившая науки д-ра Трилѣвского и тов.“, заявила, що се ліс громадский, прогнала робітників, що вирубали вже около 80 дубів і забрала з ліса дрова для себе. О. Кустинович, „добрий и правдивый слуга церкви“, місто звернути ся в першій раді до консисторії по інформації, що має робити, віддає справу судови та староству, та повідомив про все консисторію. Суд взяв о. Кустиновича в оборону „и послѣ долгихъ мучительныхъ процесовъ напавшихъ на церковное добро разбойники получили мзду свою: одни пошли въ тюрьму, други заплатили громадное возмѣщеніе убытковъ и далеко однако не отвѣчающее дѣйствительной потерѣ“. Преосв. Владика вважав нісля сеї події відповідним засупендувати ab officio о. Кустиновича і надати єму на сотрудника cum jure digestionis о. Антоція Сірецького, ярого українського філа, який „бранить и ругаетъ“ читальню общества Качковскаго і самого пароха, наслідуючи одного питомця львівської духовної семінарії, який „з пічою в устахъ поучав епископа Ортиньскаго, що єго першим обовязком є „нищити кацаповъ“ (се свідомо лож) а єп. Ортинський не вважав умісним поучити молодого апостола „нащєна“ про незгідність такої науки з наукою Христа“. В виду сего,

пише „Галичанинъ“, не треба дивоватись, що о. Сірецький „имѣя уже за собою примѣръ „трехъ преосвященныхъ“ набралъ въ себе козацкой отваги, пустилъ ся на выправу „нищити“ кацана Кустиновича і пустив в „кацапско-поповскій городъ.. свині. „Добрий и правдивый слуга церкви“, місто веліти прогнати свині, віддав знов справу судови, в наслідок чого зіхала судова комісія і т. д. in dulce infinitum. Ми подали найважнійші виїмки зі статії „Галичанина“ на те, щоби вказати, як „Галичанинъ“ систематично від цілого ряду літ підриває повагу наших владик і на спілку з радикалами ширить атеїзм. Але се не спинає єго голосити перед свѣтом, що він та єго сторонництво привязанє до Церкви. Що „Галичанинъ“ в наведеній статії не ходить о що иншого, як о оборону „свого доброго і правдивого слуги Церкви, та о незаслужене споневіранє владик, неприналежних до москвофільского табору — се доказують виїмки статії. — В тїм самім числі напав „Галичанинъ“ на ректорат львівської духовної семінарії за те, що сей не признав відповідним до свѣченя одного з укінчених питомців, „о которомъ знаеть, що онъ поклачяеть ся русско-народной идеѣ“. Хто знає склад ректорату, сей певно не повірить, мовби мотив непризнаня кандидата відповідним до свѣченя був політичного змісту.

— **Депутация Русинів у презид. Цюхціньского.** У нового президента міста Львова, п. Цюхціньского явила ся в останню субогу депутация львівских Русинів в справі руских шкіл. В склад депутации входили др. Федак, о. Стефанович і др. Озаркевич від цілої львівської рускої громади і о. Лежогубский та п. Стефанівский від Русинів городецкого передмістя. Перші домагали ся наконечного лорішеня петиції, внесенїє ще перед роком до ради міської в справі розділу мішаної школи ім. Шашкевича на дві окремі школи, мужеску і женьску Заступники городецкого передмістя предложили петицію, підписану 1400 горожанами свого передмістя, і домагались креованя двох руских шкіл, мужескої і женьської, на Городецкім, де мешкає найбільше число Русинів, тай виказана найчисленнійша фреквенция рускої молодіжи в школах. П. президент признав, що дальше удержуванє мішаної школи ім. Шашкевича є серед львівских обставин крайно невластиве, та зазначив лиш трудність що до скорого вишуканя відповідного уміщеня для окремої дівочої школи. Петицію городецкого передмістя обіцяв розглянути та передати єї до реґулятивного трактованя. Депутация предложила п. през. Цюхціньскому печатаний ви-

Матеріали до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 41.

Лист Із. Воробнєвича до Олекс. Барвіньського писаний у страстну суботу 1867.

(Дальше).

Прейшовше въ великодний Понеділокъ въ церкви до дому, якось мені сумно стало на души, бо тутъ гей сумно обхожу мої великодні святки! Веселиш було на силі, (селі) и хата повна гостей и веселість на серці. Отъ у моїмъ смутку написавимъ тобі сі думки. Уклонися від мене твоїмъ любимъ родичамъ — и братамъ. Скаже Осипу, що ти (ті) окаяніальни поезії, про котрі вінъ мене просвѣвъ, я єму класти не можу. Я теперъ, батічку, лвшъ латаю, а ви и ту латку щиро приїміть. Шо ся тичать мого званія, то все добре іде — лишъ я сумний... мої церковні композиції всімъ до вподоби. Теперъ печатаєся у Відни моя славянска Літургія, надослю тобі, якъ достану одєнь ексеміляръ... щобъ и ви зачули якъ Данило Млака до Господа про Русь молитєся. Може у Відни у ersten k. k. Hofkapellmeister В. Randhartinger зроблю мої музикальні испита.

Твій щирій другъ

Исидоръ.

Randhartinger композиторъ славний гровост. Літургій и гарний гармоникъ.

До листу долучені поезії: 1. Чом ся хлиш, зелененький яворе, в долину. 2. Чом смерічко зелененька, вітви так спускаєш. 3. Знов зачали иташенята лугом щєбетати. 4. Бвдоха Чабаниха.

Ч. 42.

Лист Осипа Барвіньського до Із. Воробнєвича, писаний во Великоднї 1867.

Христось воскресъ.

Друже мій щирій!

Вже давно діставъ я твій листъ и готовъ бувъ таки й заразъ відписати, але чекавъ я на мого брата Олексю, поки не верне зъ дома, бо я незнаю, щобъ то тобі про драматъ писати. Я о драматі въ загалі дуже мало знаю, а не то ще про нашъ народній драматъ; — божъ то таки поправді сказавши у насъ ще не було генія, котрий би показавъ намъ, якъ має нашъ народній драматъ виглядати. Правда, писали вже й наші писателі драматичні штуки отъ якъ: Котляревский написавъ „Наталку Полталку“ оперетку въ 2 діяхъ, „Москаля Чарівника“ комедию въ 1 дії; Гоголь-батько „Простака“ комедию въ 1 дії; Кухаренко „Чорноморський Побитъ“ оперетку

въ 3 діяхъ; Квітка трагедию въ 5 діяхъ „Щира любовъ“ — а комедию в 3 діяхъ „Сватанє на Гончарівці“; Костомарівъ „Переяславську нічъ“, трагедию въ 3 сценахъ (або діяхъ), драматъ „Сава Чалій“ — комедию въ одній дії „Загадка“; Степенько „Долю“ въ 5 діяхъ драматъ, Сгороженко „Гаркушу“ въ 3 діяхъ; Цисъ „Сватанє невзначай“, „Ятрівку“ и „Гріхъ за для Лиха“; Кулішъ и инші. Такъ щожъ сь того? чижъ вони народні и то такъ народні, якъ поезії Шевченкові а повісти Квітки? Се велике питанє, и до сего треба генія, щобъ розвѣзавъ се питанє. Тому то я незнаю, що Тобі про драматичню штуку писати. Однакож коли ти такъ велику охоту а й силу въ собі чувєшь, писати драмати, такъ я Тобі нічого єншого тутъ сказати не можу, хіба щобиє ся шєхспірового драмату тримавъ. А щобиє тую штуку пізнавъ, яка вона була въ своєхъ першихъ початкахъ, якъ розвинула ся у старихъ Греківъ и єншихъ народівъ а якъ її геній — Шєхспіръ удосконаливъ, то пославлю Тобі Шлегля „Vorlesungen über die dramatische Kunst“.

(Дальше буде).

каз руских школярів і школярок у львівських народних школах. Виказ однамає 1464 учеників і 1234 учениць рускої народности, а для такого числа дїтвори, кождий се признає, належить ся не одна а кілька шкіл з рускою мовою викладною.

— Велике сокільсько-січове сьвято в Копичинцях. Президія пожежної філії львівського «Сокола» в Копичинцях, а се др. Лука Сафїян, голова, Мих. Гречка, справник і Петро Опир, начальник стягу, скликують на день 28. с. м. о 3 год. по пол. до салї «Народного Дому» в Копичинцях надзвичайні загальні збори всіх сокільських та січових гнїзд і кошів Гусятинщини. На сі збори мають явити ся соколи і січовики з кожного села в більшій числі, а де їх ще нема, мають прибути делегати селян. Бєли би намір організаторів здійснити ся, то був би се величавий окружний злет наших гімнастично-пожежних товариств, бо в гусятиньскім повіті є доси самих філій «Сокола» 20. При тій нагоді повинен організаційний комітет подати якісь реальні користи учасникам зїзду, як короткїй виклад пожежництва, начерк фахової організації, поради, як поводити ся в деяких випадках з властями. І много справ дало би ся взяти на денний порядок такого зїзду, а год. 3. по полудни являєсь супроти того за пізною. Бєли президія «Сокола» в Копичинцях відносила ся в тїй справі до львівського «Сокола», то певно дістала звідтак широкі інструкції що до зїзду, але вносячи з оповістки про сі надзвичайні заг. збори всіх гнїзд сокільських та січових повіта гусятиньско-сумніваємо ся, чи так стало ся.

— 3 рускої гімназії в Коломиї. В минулім півроці клясифіковано 655 учеників. Відзначаючий степен ь дістало 48 уч., перший 502+7 приватистів, другий 38, третий степен ь 15+1 приватист, поправок 52. Лихий поступ (без поправок) дістало загалом 8.09% учеників. Процент двійок і трійок в поодиноких клясах представляє ся ось як: Приготовляюча кляса 4.34%, Ia—10.25%, Ib—12.19%, Ic—12.9, Id—6%, IIb—6.25%, IIIa—4.3%, IIIb—8.4%, IVa—2.27, IVb—8.6%, Va—20.8%, Vb—3.03%, VIa—5.12%, VIb—13%, VII—6.5%, VIII—0%.

— Львівська опера в Кракові. Директор міського театру п. Геллер вислав драмат на літо до Криниць а оперу до Кракова. Обом дружинам сьвітло поводить ся. На представленнях опер і опереток в Кракові, як доносять тамошні дневники, театр є що день випроданий до останнього місця. Позавчера відограно там перший раз в сїм сезонї оперу Монюшка «Гальку» з панєю Ф. Лопатиньскою в титуловій ролї. Критика одвогласно зазначила, що в такїй сьвітлій обсадї і з таким зрозумінєм композитора сеї опери ще ніколи не grano. Пальму першєства признає критика п-ні Лопатиньскій, яка своїм голосом і драматичним завязєм відтворила партию Гальки у високо артистичнім закрою. Великий sukces нашої землячки на чужїй сценї приносять чьмалу славу нашїй співлюбній нації.

— Дрібні вїсти. Читальня «Просьвіти» в Хлївчавах, равського повіта, урядила дня 30. червня аматорске представлєнє комедїї о. Бобикевича п. з. «Настоящі». Селяни відогрвали ролї дуже добре. — В Станиславовї завязав ся «Кружок аматорів», який буде давати представлєня і уряджувати відчити по селах і місточках в сторонах Станиславова. Головою кружка є п. Прокіп Кісляк, заст. гол. п. Осип Крушельницький, а секретарем п. Іван Гнатюк. — Президія намїсництва засістувала оповіщений недавно речинєць доповняючого вибору двох членів повітової ради в Дрогобичи, а се одного з сїльских, а другого з міських громад. Новий речинєць виборів оголосить ся небавом. — Заг. збори філії «Просьвіти» в Залїщиках будуть дня 11. с. м. о 3. год. в «Рускій Бєсїді». — З початком нового шкільного року отвираєсь нова утравкєстична гімназія в Кімполонзї на Буковинї з ромуньско-німецькою викладною мовою. — У Львовї застрайкувало около 500 робітників, яких магістрат наймає до поливання, чищення

і шутрована улиц. Переговори зі страйкарями в присутности президента міста не довели до угоди. Робітники жадають висшїої платнї і коротшого дня праці. Дотепер діставали они від 1.60 до 2 К з вїмком брукарів, що поберали 2.60 до 3.60 К денно, а праця тривала від 6. год. рано до 6. вечер з одногоднїням снопочинком в полудне. Магістрат гєдїть ся на підвишенє платнї від 2 до 5 К денно і таке внесєнє має предложити міській радї. На то страйкарї не годять ся і заявили, що витривають у страйку. Громада страйкуючих робітників вистоявала вчера і нинї під ратушом, в якїм лежить ціла їх надїя на ліпшу заплату і коротшу працю. — В селї Глєшава коло Теробовлї зарубав невислїдженїй опришок сокирою жінку Марию Оларчукову. — В Тернополї утопив ся в ріцї Серетї рядовий 55. пі. Михайло Криса.

Посмертні оповістки.

— О. Семен Конопка, парох-ювілат в Волкові, нараївского декавата, упокоїв ся дня 5. с. м. в 80. році житя, а в 53 р. сьвященства. В. в. и!

Телеграми

з дня 9. липня 1907.

Загреб. Урядовий дневник оголошує королївский рескрипт, якїм відложено засїданя хорвацкого сойму аж до дальшого уряджєня.

Вчера відбуло ся спільне засїданє хорвацко-сербської коалїції, на якїм були послї до австр. державної ради Іванїсєвич і Бєлядїнович. Они предложили текст декларациї, яку відчитав в угорскїй палатї вельмож одєн з єї членів хорвацкої народности.

В великїм Вараждинї при відпровадженю на дворець хорвацкого посла Урбанїка прийшло до бїйки межї Хорватами а Мадярами. Жандармерия арештувала 18 осіб. Арештованих випущєно по перєслуханю.

Будапешт. Прибула ту комісія зі Спол. Держав півн. Америки для розглянєня справи еміграції.

Магдебург. Magd. Ztg. доносить з Парижа, що міністерска рада порїшила перервати сєсію палати депутатів з днем 12. с. м. до осєня.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львовї

Приїхали дня 8. с. м.: С. Сидорак з Тернополя, Ів. Кивелюк з Копичинєць, А. Назарєвич з Залїся, о. Ів. Мельник з Берегів, о. Ев. Громницький з родиню з Золочєва, о. Ол. Говда з Боднарки, др. Р. Дорак з Тешина, Гр. Волк з Косова, Т. Шодикович з Угорщини.

Colosseum в пасажи Германів при ул. Соняшній у Львовї.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15. липня 1907. Щодєнно о год. 8. вечер представлєнє. В недїлі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High Life представлєнє. Бїлєти вчаснїше можна набути в конторї Пльоча при ул. Кароля Людвика т. 5.

Nowe Ustawy Kongrualne д-ра Михайла Кравчика начальника суду

Жигмонта Карасїньского повітового надкомісаря

для duchowieństwa katolickiego з дня 24. лютого 1907 з законами і розпорядженями давнїше і в часї друку виданими

Брошурований примірник (5 1/2 аркушів друку) 1 К 20 с, з поручєною перєсилкою 1 К 55 с.

Продає книгарня Л. Погорїлєс в Снятинї і всї більші книгарні. (2-3)

Ц. к. упр. гал. акц. Банк Гіпотечний Віддїл депозитовий. Принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок бїжучий, принимає до перєхованя папєри вартисні і дає на них завдатки. Крім того впровадженю подїбно як в інституціях заграничних т. зв. Депозити сховковї (Safe Deposits). За оплатю 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталєвій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перєховувати може свєє майє.

Вкладки ошадности на 4% приймає Товариство вза много кредиту „Джїстер“ стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львовї. Кожного дня (в годинах урядових перед полуднем) можна кождю вкладку назад відобрати. Позички удїляє Товариство «Джїстер» на 6% за інтабуляцію; на кошти покрити дахівками на 5%. Слату розкладає ся до 10 до 15 літ; при 30 ратах піврічних вносять рата амортизаційна (на капїтал і відсотки) 5 кор. 08 сот. від кождих 100 кор. позички. Парцєлянти на купно землї можуть в «Джїстрі» получить позички під догїдними услївьями. Членами можуть бути тільки члєни обєапечєні в «Джїстрі». З зисків удїляє «Джїстер» на публичні добродїїні цілі квоту 37.275 корон. Стан 31. грудня 1906: Вкладки 2,581,541.81 К. Позички удїленї 2,512,635.62 К. Удїл члєнськї 193,659.52 К. Цїнні папєри 133,534.20 К. Фонд резервовий і пошї 37,338.07 К. Льокації 267,364.04 К.